

Page: 40

Reach: 23000

Country: SLOVENIA

Size: 2038 cm2

1 / 3

«Peta vseslovenska vestaja» je na veselo zapela Zorana Jankovića pred ljubljansko mestno hišo s petimi privabljenimi zastavami in rdečo zvezdo.

Polna oborana Stojice se je za štirinajsto predala uporniki mitomanji. Se na bolj razdušeno vleče, da bi da kavalarski in pravih vstah.

Janez Jankovića, predsednik borbovske organizacije, zavrata vpliv zlatega pravila v postavu, ker to »od nas zahtevajo trije tuji zadržaji«.

Tekst: **Ivan Puc** Foto: **Primož Lavre, BOBO, Urad predsednika RS, Reuters**
ivan.puc@reporter.si

Za nami sta praznika nacionalnega in socialnega osvobajanja, kot bi dejal predsednik republike Borut Pahor. Bolj kot se zaostruje kriza, ki je vlada Alenke Bratušek ni sposobna zagrabit za roge, kar nas lahko pelje v izgubo ekonomske suverenosti, več je nostalgčnih spominov na stare čase, ko »nam nihče ni gospodaril«.

Na eni strani farsično obujanje gesel iz časov, ko je enopartijska oblast kradla kapital, na drugi strezno znižanje bonitetne ocene (ko se naša obveznica znajde med »smetmi«) in zadolževanje po visokih obrestnih merah. Več kot je enobejskega trkanja po prsih, obsojanja izdajalcev iz časov državljanske vojne in iskanja zunanega sovražnika v Bruslju, na Wall Streetu, pri Merklovi in Mussomeliju, pogostejše je rotenje nove oblasti, da mora politika stopiti skupaj. Navsezadnje tudi spoznanj, da je vendarle ob vseh rdečih dodatkih treba pri iskanju novih političnih soglasij upoštevati resničnost. »Ste pred tremi meseci verjeli, da bo vlada Alenke Bratušek postala najbolj vestni izpolnjevalec programa SDS 10 + 100?« se sprašuje nekdanji član kabineta ministra Janeza Šušteršiča, Tomaž Štih, prepričan, da gospodarske razmere vendarle pospešujejo sprejemanje vzorcev razvitega Zahoda.

Stopimo skupaj

Alenka Bratušek bi zdaj kot premierka rada, da bi »stopili skupaj«. »Bomo poznani po tem, da smo v ključnem trenutku, ko se večina sveta sooča z gospodarsko in siceršnje družbeno krizo, stopili skupaj, ali pa po tem, da so bile ravno te razlike za nas prevelik zalogaj in smo na testu klavrnopogrni?« se je vprašala na Osankarici, kjer je padel Pohorski bataljon. Za ta »skupaj« je bil čas tudi decembra lani (če že ne leta 1941), pa je takrat tudi ona kot poslanka brez kakršnihkoli pogovo-

rov z vlado zahtevala referendum o slabi banki. Pa čeprav je Janković zagotavljal, da ne bo nikoli zahteval razpisa referenduma. Tudi predsednik državnega zbora Janko Veber te dni poziva k skupnemu dogovoru glede fiskalnega pravila. Dobro se je spomniti, zakaj so tudi v vladajoči Pozitivni Sloveniji zahtevali referendum o slabi banki. Motilo jih je, ker javnosti ni znana vrednost slabih terjatev, ki se bodo prenašale nanjo, ne po kakšnih merilih niti kdo bo odločal o njih. Slaba banka, kot je bila uzakonjena, je bila zanje v nasprotju z zakonom o bančništvu in zakonom o gospodarskih družbah. Po nekaj mesecih finančni minister Uroš Čufer, ki sodi v kvoto ministrov PS, spoznava: »Jaz bi zakon o slabi banki popravil

v dveh, treh točkah, a to lahko naredimo tudi kasneje, da ne zaviramo procesa, kajti zdaj moramo zares pohiteti.« Decembra lani ni bilo treba hiteti. Takrat je bil čas za vstaje, januarja pa za virantovanje.

»In jst ... vem, kdo so izdajalci in kdo so heroji za zmeri«

Medtem ko nam t. i. viri v Bruslju sporočajo, da se Slovenija lahko brez težav izogne programu pomoči iz evrskih mehanizmov, če bo seveda zelo hitro začela izvajati »dobro znane« ukrepe, je Zoran Janković kot ljubljanski župan prvega maja na Rožniku napovedal konec »nekemu kapitalizmu, ki ga živimo«, saj bo treba v »Evropi iskati nove oblike sožitja, solidarnosti in tovarštva«. Namesto do-

Page: 40

Reach: 23000

Country: SLOVENIA

Size: 2038 cm2

2 / 3

Jože Pirjevec izganja ameriškega veleposlanika. Kje je njegova stranka Solidarnost?

mače naloge, ki jo moramo narediti, bomo šli mi raje po svoje in v to prepričali še Evropo. Kot je v Stožicah v slogu računajte na nas zarepal Darko Nikolovski, za katerega bi sicer kot mladega človeka pričakovali, da zavrača »bedne« floskule in stereotipe iz orožarne kulturnega boja: »Jst mam očitno v genih, da bom umru v stoje, ker se ne plazm po kolenih in nej se ve! V mojih žilah teče kri partizanska, ne pa četniška, ustaška, al bog ne dej domobrankska. In jst za enkrat še vem, ker se keri, vem, kdo so izdajalci in kdo so heroji za zmeri in nism jst zgubljen v veri.«

Ne more nas začuditi, če je Angela Merkel pred dnevi opozorila, da morajo biti države članice evrskega območja, če želijo premagati svojo dolžniško krizo in ponovno privabiti tuje vlagatelje, pripravljene žrtvovati del svoje suverenosti in prepustiti nadzor evropskim institucijam. »Zdi se, da nam uspeva najti skupne rešitve samo v trenutkih, ko se znajdemo tik nad padom. Takoj ko pritisk popusti, pa si ljudje želijo iti sami, po svoji poti. Menim, da moramo sprejeti dejstvo, da ima Evropa zadnjo besedo, ko gre za določena področja. V nasprotnem ne bomo sposobni njene gradnje,« je dejala Merklova.

Od samoupravnega k demokratičnem socializmu

Medtem ko še vedno čakamo na pojasnilo društva Forum 21, kaj je v zadnjem letu okrnilo možnosti delovanja («... ugotovili smo, da je forum sposoben delovati samo toliko, kolikor ima možnosti. In zdaj so se možnosti nekoliko povečale,« je dejal njegov predsednik Milan Kučan), je bila pred prazniki tudi javno predstavljena t. i. iniciativa za demokratični socializem. Kučanov forum bo o demokratičnem socializmu, za katerega se zavzema najradikalnejši del vstajniškega gibanja, razpravljajal predvidoma sredi maja.

Na zadnjem omizju Foruma 21 v hotelu Union so bili zbrani vsi zadnji še živeči partijski voditelji in »prenovitelji«: Milan Kučan, Ciril Ribičič in Janez Kocijančič. Tovarišija, ki je pokopala samoupravni socializem, četrto stoletja pozneje sponzorira gibanje za demokratični socializem, ki naj bi kmalu preraslo v stranko. Luka Mesec, eden od njegovih govorcev gibanja, pravi, da so štiri leta politike reševanja krize – politike liberalizacije, privatizacije, deregulacije, to le poglobila. Drugačne rešitve pa si konservativci, liberalci in socialdemokrati ne želijo, saj vsi služijo kapitalu. »Kapitalizem, torej sistem, ki temelji na zasebni lastnini proizvodnih sredstev, trgu in konkurenci in katerega gonilo je lov na profit, je treba nadomestiti z racionalnejšim sistemom, ki bo temeljil na sodelovanju, družbeni lastnini proizvodnih sredstev, demokratičnem načrtovanju proizvo-

dnje in stremel k zadovoljevanju družbenih potreb vseh, torej k socializmu.«

Državna lastnina – temelj prehoda v socializma

Bi izpeljali revolucijo? Odgovor ni enoznačen, saj enkrat govore o izstopu iz kapitalizma kot demokratičnem prehodu v socializem, drugič pa o rušenju kapitalizma: »Mi nismo tukaj, da bi ohranili kapitalizem, mi smo tukaj, da ga zrušimo.« No, Kučan bi jim lahko veliko povedal, kako so dolga desetletja rušili kapitalizem, na koncu pa demokratični socialistični projekt spravili v bankrot in bili na čelu obnove tranzicijskega kapitalizma. Vprašali bi se tudi lahko, kako zrušiti kapitalizem oziroma izpeljati demokratični prehod v socializem, čeprav se na nobenih demokratičnih volitvah v državni zbor ni uvrstila stranka, ki bi politiko gradila

Sprava in vrednostne sodbe

Borut Pahor 1. maja na Javorovici: »Mi sami bomo ustvarili razmere, da bosta praznika nacionalnega in socialnega osvobajanja znova dobila sijaj, kot si ga zaslužita.«

»Orgazmu zgodovine« se je v minulih dneh prepustil tudi predsednik republike Borut Pahor. »Socialna revolucija,« je dejal ob odlikovanju Partizanskega pevskega zbora Pinka Tomažiča, je »upoštevanja vredno za razlago političnega in narodnega razkola med drugo svetovno vojno in po njej, ni pa odločilno za vrednostno sodbo partizanstva kot domoljubnega gibanja in njegovega pomena za nacionalno

osvoboditev«. Bo kdaj sposoben izreči, da je kolaboracija upoštevanja vredna za razlago razkola, za vrednostno sodbo o domobranstvu, ni pa odločilna za vrednostno sodbo o njegovem pomenu v boju proti komunističnemu totalitarizmu? Šele ko bo izrekel kaj temu podobnega, bo mogoča sprava, o kateri rad govori in s katero je dobil na svojo stran tudi volivce z druge strani »političnega in narodnega razkola«.

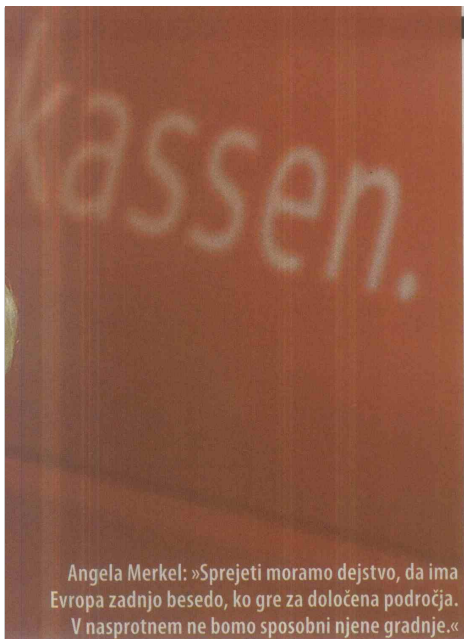
Page: 40

Reach: 23000

Country: SLOVENIA

Size: 2038 cm2

3 / 3

Angela Merkel: »Sprejeti moramo dejstvo, da ima Evropa zadnjo besedo, ko gre za določena področja. V nasprotnem ne bomo sposobni njene gradnje.«

Janez Janša se sprašuje, zakaj je vlada dala obveznice na trg pred glasovanjem o spremembi ustave in odpravo sistemskih tveganj.

na marksistično-komunistični retoriki. Od kod torej stari in mladi (skrajni) levičari opora za takšne retroavantgardne domislice? Rok Kogej, ki je že imel čast sedeti v Kučanovem Forumu 21, ima odgovor tudi na ta izziv: »Slovenija ima dobra izhodišča za prehod v socializem. Ne zagovarjamo prehoda v socializem z danes na jutri (mar ne bodo zrušili kapitalizma, rušitev pa je seveda hipna?, op. a.), ampak če ima katera država dobra izhodišča za kaj takega, potem je to Slovenija. Ima zelo razširjeno državno lastništvo, ki zajema vsa ključna podjetja v Sloveniji, tako v sferi produkcije kot distribucije.«

Prepakirani nacionalni interes

Baza socializma je torej znana – državna lastnina v sferi produkcije in distribucije. Tista lastnina, za katero je še nedavno veljalo, da jo je treba privatizirati oziroma umakniti državo iz gospodarstva, saj je temelj sistemske politične korupcije, klientelizma in drugih nečednosti tranzicijskega pajdaškega kapitalizma. Z besedami ekonomista Igorja Mastena: ekonomski sistem mencingerjanskega nacionalnega socializma, bi danes, ko je sintagma nacionalni interes postala sinonim za bankrotirano tajkunizacijo, njegovi ključni akterji radi prepakirali kot demokratični socializem.

Dovolj znamenj je že, da nova vlada pri privatizaciji že vleče za zavoro in da se bo nasprotno država še bolj vpleta v gospodarstvo. Na to po besedah Mateja Lahovnika kaže spopad koalicijskih strank za obvladovanje denarnega toka največjih podjetij, v katerih ima država večinski ali največji delež. Ali kot bi za Deutsche Welle o reševanju srednje velikih podjetij, ki so zelo pomembna za slovensko gospodarstvo, dejala predsednica vlade: »Za to delamo 24 ur na dan, sedem dni na teden.«

Še pred včerajšnjim srečanjem predsednikov strank je predsednik državnega zbora Janko Veber dejal, da je čas za sprejem fiskalnega pravila do konca leta, zato bi se morda, tako Veber, lahko odločili tudi za odložitev odločanja. Vse več je tudi glasov iz nekaterih strank pozicije in opozicije (najglasnejši so v SLS), da naj bi odložili tudi današnje sprejemanje ustavnih sprememb glede referendumске ureditve. Vse, kar je res pomembno, vendar politično že dolgo občutljivo, naj bi torej spet počakalo na boljše čase. Ker si vedno mislimo, da imamo časa še dovolj, če pa ga zmanjka, zanj moledujemo v Bruslju. Povsem neprimerno sporočilo v trenutku, ko država hiti s sposojanjem denarja na finančnih trgih. Predsednik SDS in nekdanji predsednik vlade Janez Janša si je ob tem zastavil troje vprašanj:

1. Zakaj je vlada dala obveznice na trg pred glasovanjem o spremembi ustave in odpravo sistemskih tveganj?

2. Bi odprava sistemskega tveganja v obliki referendumskih blokad proračunskih zakonov in prevelikega primanjkljaja pocenila zadolževanje ali pač ne?

3. Ali je bil tak nedvomno škodljiv vrstni red le iskanje izgovora za zavrnitev zlatega fiskalnega pravila za leto 2015, če bi (bo) zadolžitev uspela?

Parametri zlatega fiskalnega pravila bi utirili ekonomsko politiko, o kateri še vedno vemo le malo. Dobili bi marsikakšen odgovor na vprašanja, ki se jih venomer zastavljamo. Kako oziroma kako hitro (če sploh) bo izpeljana konsolidacija javnih financ? Ali in koliko denarja bo imela Alenka Bratušek za svojo »socialistično politiko«? Ali in koliko daleč bo šla vlada v spopadu z javnim sektorjem?

Bratuškova poje na pamet

Poleg baze je treba poskrbeti še za podporo ljudi, za njihovo zavest oziroma nadstavbo. Tudi ta že koraka vstric idealov demokratičnega socializma. Takole poetično so na spletni strani nacionalnega radia in televizije opisali zanosno ozračje v polnih Stožicah na nastopu tržaškega partizanskega pevskega zbora Pinka Tomažiča. »Koncert je trajal kar štiri ure, vzdušje je bilo nabito s čustvi. Vsi prisotni so vstali ob pesmih Hej brigade, Vstajenje Primorske in Internacionala, mnogi so zboru pritegnili na ves glas, med petjem pa se je orosilo tudi prenekatero oko. Pogled na prvo vrsto pa je razkril, da so se povsem vživeli tudi častni gostje, in ne le preostalo občinstvo. Premierka Bratuškova se je tako pogosto znašla na velikem ekranu pod stropom dvorane, saj jo je kamera velikokrat ujela, ko je skupaj s pevci na odru prepevala številne pesmi, katerih besedilo je znala na pamet – videti pa je bilo, da jo je še posebej očarala pesem Počiva jezero v tihoti. Ljubljanski župan Jankovič se je povsem razživel ob pesmi Računajte na

nas, Milan Kučan je glasno prepeval Internacionalo, Danilo Türk pa je pogosto z nogo dajal ritem.«

Ko visoko vihra jugoslovanska zastava

V stožiški dvorani je, kot je še ugotovil poročevalec, »visoko vihrala jugoslovanska zastava«, čeprav je predsednik države partizanskemu zboru podelil odlikovanje za »izjemen prispevek k utrjevanju slovenske narodne zavesti v zamejstvu, z ohranjanjem izročila slovenskega odporništva s partizansko in uporniško pesmijo ter za uveljavljanje slovenske kulture«. Vse je le slovensko (kultura, odpor, zavest), v dvorani visoko vihra jugoslovanska zastava, ljudem pa se, prežarjenim z vero v socialistični raj pod Triglavom, rosijo oči. Najbolj pa smo veseli naše premierke, ki zna revolucionarne pesmi na pamet in ne potrebuje papirja kot pred novinarjem CNN.

Kje sta bila takrat koalicijska predsednika Gregor Virant in Karl Erjavec, ne vemo. Prvi je morda sedel v letalu našega najcenejšega letalskega prevoznika. ■